

Как менялась мода? Jak zmieniała się moda?

Szymon Domański

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka rosyjskiego dla III etapu edukacyjnego – szkoła branżowa

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa

ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Как менялась мода? Jak zmieniała się moda?

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator

Koordynatorem projektu jest nauczyciel języka rosyjskiego.

2.2. Pozostali

Nauczyciele: historii, języka polskiego, informatyki, przedmiotów zawodowych.

3. Ramy czasowe

3.1. Początek projektu

Na rozpoczęcie projektu proponuje się początek drugiego półrocza nauki, co w zależności od organizacji roku szkolnego powinno nastąpić w styczniu lub w lutym. Zaznaczyć należy, że projekt powinien rozpocząć się po feriach zimowych.

3.2. Zakończenie projektu

Marzec lub kwiecień; szacuje się, że wszystkie etapy projektu powinny zająć uczniom od ośmiu do dziesięciu tygodni.

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne

Celem projektu jest wzbudzenie wśród uczniów szkół branżowych zainteresowania językiem rosyjskim. Projekt wykorzystuje zagadnienie „mody” w celu przykucia uwagi uczniów. Jego celem jest kształtowanie wiedzy i umiejętności z zakresu języka rosyjskiego: poszerzanie zasobu słownictwa, kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, a także ponadprzedmiotowych, takich jak: kompetencje kluczowe (osobiste i społeczne, w zakresie umiejętności uczenia się, rozumienia i tworzenia informacji, świadomości i ekspresji kulturalnej) oraz uniwersalne, np. umiejętność pracy w grupie, pełnienia roli lidera. Zadaniem uczniów w projekcie będzie przedstawienie w formie wypowiedzi ustnej, jak zmieniała się moda w wybranym przez nich okresie.

4.2. Cele szczegółowe

Cele szczegółowe niniejszego projektu o charakterze interdyscyplinarnym skupiać się będą przede wszystkim wokół kształtowania umiejętności językowych i pozajęzykowych. W szczególności uczeń:

- nazywa ubrania i dodatki, opisuje je, używając rosyjskich nazw wzorów i materiałów;
- wyraża swoją opinię na temat sposobu ubierania się innych, argumentuje ją, zgadza lub nie zgadza się z opinią innych osób;
- omawia wybrane przez siebie stroje minionych epok;
- porównuje sposób ubierania się ludzi dawniej i dziś;
- współpracuje z innymi w ramach pracy grupowej;
- kształtuje kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne przydatne w przyszłym życiu zawodowym: społeczne, osobiste, z zakresu umiejętności uczenia się, rozumienia i tworzenia informacji, cyfrowe, pełnienia funkcji lidera, zarządzania

czasem, a także kreatywność, innowacyjność, asertywność, samodzielność, odpowiedzialność, rzetelność;

- poszerza swoje zainteresowania w dziedzinie mody;
- rozwija umiejętność samooceny.

4.3. Cele szczegółowe dla uczniów

Wyżej wymienione cele powinny zostać przedstawione uczniom w języku dla nich zrozumiałym. Ważne, aby wskazywały na realne korzyści wynikające z udziału w projekcie.

Drogi uczniu, dzięki udziałowi w projekcie nauczysz się:

- nazywać i opisywać ubrania w języku rosyjskim;
- wyrażać opinię na temat ubioru oraz zgadzać i nie zgadzać się z opinią innych na ten temat;
- omawiać przykładowe stroje minionych epok;
- porównywać stroje sprzed lat z obecnymi;
- skutecznej współpracy w grupie;
- samodzielnie pozyskiwać wiedzę i ją przetwarzać.

Ponadto:

- poszerzysz zainteresowania w dziedzinie mody;
- rozwiniiesz umiejętność konstruktywnej samooceny;
- będziesz kształtował(a) umiejętności, które w przyszłości przydadzą Ci się na rynku pracy.

5. Treści kształcenia

Projekt koreluje treści kształcenia z następujących przedmiotów: języka rosyjskiego (kształtowanie celów językowych), języka polskiego (poszukiwanie przykładów ikon modowych sprzed lat w literaturze z kanonu lektur szkolnych), historii (zmiany w sposobie ubierania się ludzi na przestrzeni ostatniego stulecia – o tym okresie uczą się uczniowie na lekcjach historii w szkołach branżowych), informatyki (wykorzystanie technologii cyfrowych w celu wyszukiwania i przetwarzania informacji). Ponadto zaznaczyć należy, że projekt przeznaczony jest dla uczniów szkół branżowych kształcących się w zawodach związanych z branżą modową (MOD) – wiedzę i umiejętności z zakresu tych przedmiotów uczniowie będą mogli wykorzystać podczas prezentacji efektów projektu. Korelacja międzyprzedmiotowa w projekcie edukacyjnym pozwala na kształtowanie umiejętności kluczowych i uniwersalnych przydatnych w przyszłej pracy zawodowej uczniów.

5.1. Język obcy nowożytny

Prezentowany projekt interdyscyplinarny opiera się na założeniach programu nauczania języka rosyjskiego *Z rosyjskim za pan brat* dla szkół branżowych obu typów, autorstwa Szymona Domańskiego i Rafała Otręby.

Projekt zostanie zainicjowany przez nauczyciela języka rosyjskiego i jest przeznaczony dla uczniów, którzy uczyli się języka naszych wschodnich sąsiadów w szkolepodstawowej przez co najmniej dwa lata (więc dla uczniów realizujących wariant podstawy programowej – III.BS1.1 oraz III.BS1.2). Treści kształcenia przedstawione poniżej

są wspólne dla obu wariantów podstawy programowej. Zadaniem nauczyciela – koordynatora projektu – jest odpowiednie dostosowanie poziomu trudności do umiejętności językowych oraz predyspozycji psychofizycznych uczniów.

Uczeń posługuje się podstawowym/elementarnym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

- człowiek (np. wygląd zewnętrzny, ubiór);
- zakupy i usługi (np. ubranie, styl, wzory, materiały itp.).

W projekcie osiągnąć będą cele komunikacyjne: opiniowanie, argumentowanie, zgadzanie lub niezgadzanie się z opinią innych, ale także wyrażanie swojej opinii na temat stylu, koloru, wzoru itp. Uczniowie będą uczyli się właściwego argumentowania swojego zdania i używania przymiotników, np.: *Мне нравится эта юбка, потому что она красивого зелёного цвета.* W ramach projektu uczniowie powinni utrwalić i poznać nowe słownictwo związane z ubraniami (części garderoby, wzory, materiały) oraz zwroty potrzebne do wyrażania opinii, zgadzania lub niezgadzania się z nią, np.:

- топик, платье, кофта, костюм, жилет, куртка, плащ, брюки, бюстгальтер, колготки, майка, купальник, плавки, носки, галстук, свитер, поло, пиджак, рубашка, джинсы, перчатки, шарф, шапка, кеды, мокасины, сандалии, сапоги, туфли, балетки, кроссовки, босоножки;
- По моему мнению...; Мне кажется, что...; По-моему...; С моей точки зрения...; Для меня...; Мне (не) нравится...; Я считаю...;
- Ты прав! / Я разделяю твою точку зрения. / Я (полностью) согласен/согласна с тобой. / Я поддерживаю твоё мнение.
- Ты не прав! / У меня другое мнение. / Я думаю иначе. / Я с тобой не согласен/согласна.

5.2. Historia

W szkole branżowej I stopnia uczniowie na lekcjach historii analizują jedynie treści nauczania od 1918 roku (po I wojnie światowej), czyli w kręgu ich rozważań historycznych znajduje się tylko historia współczesna. Stąd też w projekcie uczniowie powinni skupić się na modzie z tego okresu – od początku XX wieku. Na jednym z etapów projektu będą poszukiwać ikon stylu wśród postaci historycznych: polityków, aktorów, aktorek itp.

5.3. Język polski

Projekt dotyczący mody powinien być skorelowany z lekcjami języka polskiego. W literaturze polskiej nie brakuje finezyjnych opisów kobiecych kreacji i męskich garniturów (*Lalka, Nad Niemnem, Pan Tadeusz*). Uczniowie będą poszukiwać tych opisów w lekturach obowiązkowych dla uczniów szkół branżowych. Mogą poszukiwać także innymi tekstami kultury oraz filmami. Zarówno podstawa programowa, jak i program nauczania autorstwa Ewy Nowel *Tak to widzę* pozostawia dużą dowolność w wyborze lektur, warto zatem skonsultować je w ramach projektu z nauczycielem, tak aby znalazła się przynajmniej jedna pasująca do projektu (np. *Lalka* Bolesława Prusa). Nic jednak nie stoi na przeszkodzie, aby uczniowie szukali inspiracji modowych poza kanonem

lektur szkolnych, dzięki czemu jeszcze bardziej podkreślą swoją autonomię w procesie kształcenia.

5.4. Informatyka

Podczas projektu uczniowie mogą korzystać z narzędzi informatycznych i technologii w celu wyszukiwania i selekcjonowania informacji, a także narzędzi cyfrowych do obróbki grafiki, celem np. sporządzenia projektów strojów. Zadania podejmowane w projekcie mają na celu kształcenie kompetencji wskazanych w podstawie programowej:

„Opracowywanie informacji za pomocą komputera, w tym rysunków, tekstów, danych liczbowych, animacji, prezentacji multimedialnych i filmów. Uczeń:

- edytuje obrazy w grafice rastrowej i wektorowej, dostrzega i wykorzystuje różnice między tymi typami obrazów;
- przekształca pliki graficzne z uwzględnieniem wielkości plików i ewentualnej utraty jakości obrazów;
- opracowuje obrazy i filmy pochodzące z różnych źródeł, tworzy albumy zdjęć” (Dz. U. 2017, poz. 356 z późn. zm.).

5.5. Przedmioty zawodowe

Projekt przeznaczony jest do pracy z uczniami kształcącymi się w zawodach z branży modowej (MOD), a więc: kaletnik, krawiec, pomocnik krawca, obuwnik. Uczniowie szkoły branżowej kształcący się w tych zawodach bez problemu dostrzegą praktyczny aspekt projektu, a wiedzę w ten sposób pozyskaną wykorzystają, wykonując pracę zawodową w przyszłości. Zaangażowanie w realizację projektu nauczycieli przedmiotów zawodowych będzie nieocenioną pomocą także dla nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących. Ważne jest to zwłaszcza na etapie końcowym projektu, podczas którego uczniowie mogą np. przygotować pokaz mody strojów wykonanych samodzielnie dzięki umiejętnościom, jakie zdobyli na lekcjach przedmiotów zawodowych oraz podczas praktyk.

6. Charakterystyka odbiorców

6.1. Typ szkoły

Projekt interdyscyplinarny „*Как менялась мода?* (Jak zmieniała się moda?)” przeznaczony jest dla uczniów szkół branżowych I stopnia.

6.2. Wiek uczniów

Rekomenduje się realizację projektu z uczniami w wieku 15–16 lat.

6.3. Klasa

Projekt nie wymaga od uczniów zaawansowanej znajomości języka. Zaleca się jednak jego realizację z grupami uczniów, którzy już wcześniej uczyli się języka rosyjskiego. Dlatego też rekomendowany jest do realizacji z uczniami w wariantach podstawy programowej: III.BS1.1 oraz III.BS1.2, czyli tymi, którzy w szkole podstawowej uczyli się języka rosyjskiego od początku lub tymi, którzy zaczęli się go uczyć w klasie VII. Projekt powinien być realizowany w klasie pierwszej lub drugiej.

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Projekt odpowiada na zróżnicowane zainteresowania młodzieży szkół branżowych. Odnajdą się w nim zarówno uczniowie interesujący się nauką języka obcego, jak i tacy, którzy interesują się historią, literaturą, informatyką lub modą. Ma on jednak wymiar bardzo praktyczny (w finale uczniowie przygotowują własne stroje lub ich projekty, które zostaną zaprezentowane podczas pokazu mody), a wiedza i umiejętności zdobyte przez uczniów, także te praktyczne, mogą zostać wykorzystane podczas wykonywania pracy zawodowej (np. umiejętność szycia, kroju, a także opiniowania, argumentowania, kreatywność, innowacyjność, pracy w zespole/grupie itp.). Każdy uczeń może odnaleźć w projekcie aspekt odpowiadający jego zainteresowaniom. Uczestnicy projektu będą pracować w zespołach, w których będą mogli wymieniać się swoimi spostrzeżeniami, dzięki czemu kształtowana będzie autonomia uczniów, różne kompetencje kluczowe i umiejętności miękkie przydatne w przyszłym zawodzie. Założeniem niniejszego projektu jest wyjście naprzeciw zróżnicowanym potrzebom uczniów szkół branżowych, także tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Dlatego też w projekcie zastosowano zróżnicowane techniki pracy. Materiał leksykalny i gramatyczny realizowany w ramach projektu nie powinien przekraczać możliwości uczniów ze SPE.

6.5. Inne cechy odbiorców

Charakter niniejszego projektu pozwala angażować uczniów potrafiących i lubiących projektować i szyc.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

Uczniowie będą pracowali w niewielkich grupach, niektóre zadania będą wymagały pracy indywidualnej. Zgodnie z harmonogramem projektu uczniowie będą co jakiś czas spotykali się z całym zespołem w celu wymiany informacji.

7.2. Metody i techniki pracy

Uczniowie będą pracowali metodą projektu, zatem ważne jest, aby nauczyciel zaprezentował uczestnikom, na czym polega ta metoda i uświadomił, że cała odpowiedzialność za efekt końcowy spoczywa na nich. Warto więc rozpocząć projekt od analizy SWOT (od ang. *strengths, weaknesses, opportunities, threats*), tak aby uczniowie określili swoje mocne strony (np. znajomość słownictwa), słabe strony (np. brak znajomości przykładów z literatury), oszacowali realnie szanse, a co za tym idzie – określili jasne i osiągalne cele. Istotne jest, aby rozpozнали zagrożenia, jakie niesie ze sobą praca metodą projektu, np. ograniczony czas. Po tej wstępnej analizie można rozpocząć prace nad realizacją wcześniej założonych celów, pobudzać w uczniach kreatywność, zapewnić, że słabości można przezwyciężyć, szanse wykorzystywać, a przeciwności pokonywać. Uczniowie mogą pracować nad zasobem leksykalnym, sporządzając mapę myśli, na której zaprezentują znane im słownictwo związane z ubraniami. Na mapie oprócz elementów garderoby powinny znaleźć się: akcesoria i dodatki, materiały, style i wzory. Inspiracje mogą znaleźć na platformie Pinterest (np. pod linkiem [тренды 2021 одежда](#); dostęp 7.11.2022) czy Quizlet z listą słownictwa utworzoną na potrzeby projektu przez nauczyciela. Utrwalanie słownictwa z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) motywuje do pracy wszystkich uczniów, w tym ze SPE, oraz

pozwała na kształtowanie kompetencji cyfrowych. Dobrym rozwiązaniem będzie także wykorzystanie w projekcie platformy Kahoot!, dzięki której uczniowie będą mogli utrwalić struktury związane z wyrażaniem opinii, argumentowaniem oraz zgadzaniem i niezgadzaniem się z opinią innych. W projekcie uczniowie będą kształtowali kompetencje cyfrowe nie tylko podczas pracy z materiałem leksykalnym, ale także szukając informacji do projektu w internecie, mediach społecznościowych, filmach itp. W osiągnięciu celów poznawczych z pewnością pomoże technika stolikowa i nieco zmodyfikowana technika układanki – jigsaw. Przy każdym stoliku może zasiąść nauczyciel ekspert, który przekáže grupie uczniów określone informacje związane z projektem. Dalej grupy się mieszają, a ekspertami są już sami uczniowie, którzy dzielą się pozyskaną wiedzą z innymi – w ten sposób uczniowie będą uczyć się od siebie wzajemnie. W projekcie warto wykorzystać techniki kreatywnego notowania, które również mogą wpłynąć na zaangażowanie wszystkich uczestników, w tym ze SPE – uczniom z zespołem Aspergera można zaproponować mapy myśli, skojarzenia itp. (pozwoli to na kształtowanie kompetencji z zakresu umiejętności uczenia się). W ramach kształtowania kompetencji społecznych warto zaangażować uczniów zdolnych i wykorzystać metodę LdL (niem. *Lernen durch Lehren* – metoda prowadzenia lekcji, w której rolę nauczyciela przejmują uczniowie) – uczenia się od siebie wzajemnie – uczniowie przekazują sobie pozyskaną wiedzę. Celem kształtowania u uczniów umiejętności związanej z efektywną współpracą warto przeprowadzić pogadankę na temat umiejętnego podziału ról, sposobów na wyłonienie lidera, można przeprowadzić także warsztaty z coachem lub psychologiem/pedagogiem szkolnym. Przydatnym zasobem w przyszłym życiu zawodowym uczniów jest umiejętność skutecznego zarządzania czasem – warto zatem zaprosić ekspertów z tego zakresu, którzy przeprowadzą z grupą stosowne warsztaty. W ramach realizacji niniejszego projektu warto zorganizować spotkanie z osobami, które zajmują się modą na co dzień, np. z projektantami mody, stylistami, krawcami itp.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Projekt zostanie zainicjowany na lekcji języka rosyjskiego. Nauczyciel zachęci i zmotywuje do udziału w projekcie poprzez ukazanie jego potencjalnym uczestnikom korzyści wynikających z pracy metodą projektu. Ważne jest, aby wskazać zarówno na te językowe, jak i pozajęzykowe, które uczniowie mogą odnieść do realizacji własnych celów, także tych związanych z wykonywanym w przyszłości zawodem, np.: kształtowanie kompetencji kluczowych, umiejętności prawidłowego argumentowania swojego zdania w języku rosyjskim, opisywania strojów, kształtowania kreatywności, asertywności, umiejętnej pracy w zespole, pełnienia roli lidera itp. Projekt powinien zacząć się od analizy SWOT, tak aby uczniowie mogli samodzielnie ocenić szanse i zagrożenia, jakie niesie za sobą praca metodą projektu.

8.2. Wybór tematu

Tematyka projektu została nakreślona już podczas zainicjowania go. Nauczyciele zaprezentowali, że projekt będzie związany z modą, a cała reszta należy do uczniów – wybór metod, określenie celów, etapów projektu, czy wreszcie sposobu prezentacji wyników: pokaz mody, galeria projektów, prezentacja multimedialna, filmik itp. W projekcie wspierana jest autonomia uczniów i wszystko zależy od ich kreatywności.

8.3. Sformułowanie ogólnych oraz szczegółowych celów projektu

Znając tematykę projektu, uczniowie wraz z nauczycielem ustalają jego cele. Nauczyciel pomaga uczniom doprecyzować je i uszczegółwić. Ważne, aby cele znalazły się w regulaminie projektu.

8.4. Spisanie regulaminu

Spisanie regulaminu projektu nastąpi na pierwszym spotkaniu pod przewodnictwem nauczyciela języka rosyjskiego oraz w obecności pozostałych nauczycieli i uczniów zainteresowanych realizacją projektu. W regulaminie powinny znaleźć się zasady, warunki i zadania realizowane w ramach projektu. Należy w nim opisać etapy pracy oraz terminarz spotkań. Warto także określić zasady współpracy w grupach. Podczas pierwszego spotkania należy zwrócić uwagę uczniów na ponoszenie przez nich odpowiedzialności za proces kształcenia. Po zapoznaniu się z kontraktem nastąpi podpisanie go przez każdą ze stron – przykładowy regulamin został zaprezentowany w punkcie 9.

8.5. Podział na grupy, etapy projektu

Uczniowie powinni podzielić się na niewielkie, maksymalnie pięcioosobowe zespoły. Uczestnicy projektu mieszkający blisko siebie mogą być w jednej grupie – umożliwia to skuteczne realizowanie harmonogramu prac. Aby móc jednak przygotować efekt końcowy, uczniowie muszą przejść przez wszystkie etapy, a na każdym etapie powinno powstać kilka grup. Kluczowe jest, aby uczniowie sami bez przymusu wybrali grupę odpowiednią do swoich potrzeb. Zaleca się przygotowanie stolików eksperckich opatrzonych tabliczkami z nazwami grup oraz jednym nauczycielem, który wyjaśnia zainteresowanym, na czym będzie polegać ich praca oraz gdzie mogą szukać informacji na dany temat:

- Moda dawniej – analiza tekstów kultury, źródeł historycznych, fotografii. W ramach tego etapu mogą powstać cztery zespoły. Jeden przedstawi strój mężczyzny i kobiety z wybranych lektur, drugi z malarstwa, trzeci z historycznych tekstów źródłowych, a czwarty omówi modę ze starych fotografii rodziców i dziadków. Po dokonaniu analizy wszystkie grupy spotkają się i wymienią spostrzeżeniami, w miarę możliwości w języku rosyjskim (np. wymieniając, co nosił Rzecki w *Lalce* B. Prusa). Podczas tego etapu projektu uczniowie powinni kształtować umiejętność opisywania stroju, poznać słownictwo, np. ubrania, wzory, materiały itp.
- Moda dziś – zaprezentowanie i omówienie współczesnych trendów. Uczestnicy poszukiwać ich mogą także poza własną szafą, np. w mediach społecznościowych, telewizji, na ulicy. Każda grupa powinna zająć się poszukiwaniem współczesnych trendów modowych w innym miejscu. Ponadto na tym etapie uczniowie wyrażają opinię na temat trendów modowych, używają zwrotów do argumentowania swojej opinii oraz zgadzania i niezgadzania się z opinią innych (przykładowe zwroty zostały przedstawione w punkcie 5 dotyczącym treści z zakresu języka obcego nowożytnego).
- Porównanie tego, co było, z tym, co jest teraz – na tym etapie uczniowie wymieniają podobieństwa i różnice w modzie dawniej i dziś, przygotowują wypowiedzi porównujące modę, np. *„В прошлом мужчины надевали шляпы, а сейчас криком моды являются разные шапки”*.

- Finał projektu – uczniowie sami proponują, w jaki sposób zaprezentują efekt końcowy. Mogą przygotować np. pokaz mody, na którym przedstawią ubrania własnych projektów i opowiedzą po rosyjsku o strojach noszonych przez modeli i modelów, np. „*А теперь перед вами Анна. Обратите внимание на классический чёрный свитер и пояс, который добавляет стиля и элегантности*”. Alternatywą dla pokazu mody może być wystawa prac projektów uczniowskich. Na przygotowanie finału projektu uczniowie powinni mieć odpowiednią ilość czasu.

8.6. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Podzieleni na grupy uczniowie opracowują harmonogram spotkań swojej grupy. Ustalają kiedy i gdzie mogą pracować. Uczniowie powinni mieć możliwość pracy w ramach projektu na terenie szkoły. Powinni podzielić się zadaniami adekwatnie do swoich możliwości. Aby uczniowie przestrzegali terminów zapisanych w harmonogramie, warto jest zorganizować dla nich pogadankę, warsztaty z zarządzania czasem z coachem lub innym specjalistą w tej dziedzinie. Harmonogram projektu powinien uwzględniać zarówno spotkania całego zespołu projektowego, jak i spotkania z ekspertami, np. z krawcami, stylistami, projektantami itp.

8.7. Dobór literatury i poszukiwanie źródeł wiedzy

Uczniowie powinni mieć możliwość korzystania ze źródeł wiedzy na terenie szkoły: internet, szkolne komputery, biblioteka. Ponadto charakter projektu otwiera przestrzeń do zorganizowania spotkań z ekspertami w dziedzinie mody, np. projektantami, stylistami, a może także modelami czy krawcowymi. Być może wśród uczestników projektu są osoby, które mają w rodzinie lub znają osoby pracujące w branży modowej – to właśnie oni mogą okazać się nieocenionym źródłem wiedzy.

8.8. Realizacja projektu

W ramach projektu uczniowie będą wykonywać następujące zadania:

I. Moda dawniej:

- poznanie i utrwalenie słownictwa – tworzenie map myśli, utrwalanie poznanej leksyki za pomocą platform i technologii informacyjno-komunikacyjnych – kształtowanie kompetencji cyfrowych uczniów, umiejętności uczenia się;
- poszukiwanie informacji na temat mody sprzed 100 lat – analiza źródeł historycznych, lektur szkolnych, fotografii z rodzinnych albumów itp.;
- opis dawnych ubrań, wyrażanie opinii na ich temat, zgadzanie lub niezgadzanie się z opinią innych – konieczne jest wprowadzenie zwrotów (punkt 5) przez nauczyciela języka rosyjskiego. Uczniowie przygotowują opisy w grupach i prezentują je na spotkaniu całego zespołu projektowego. Każda grupa opowiada o stroju z innego źródła, np. z lektury *Lalka* B. Prusa, *Pan Tadeusz* A. Mickiewicza, fotografie z albumów rodzinnych, opis ubioru z okresu międzywojennego na przykładzie dostępnych źródeł historycznych itp.;
- ten etap projektu może zostać całkowicie zrealizowany z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, np. za pośrednictwem czatu, platform umożliwiających przeprowadzenie wideokonferencji itp.

II. Moda dziś:

- grupy projektowe opisują współczesne stroje mężczyzn, kobiet, młodzieży i dzieci;
- wymieniają, jakie części garderoby cieszą się największym powodzeniem, wyrażają swoją opinię na temat współczesnych trendów modowych;
- grupy poszukują źródeł wiedzy w mediach społecznościowych (np. mogą opisać strój influencera, celebryty itp.), w telewizji (np. mogą opisać strój i wyrazić opinię na temat ubrania aktora, postaci z filmu itp.) – kształtowanie kompetencji w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- podczas spotkania całej grupy projektowej opowiadają o trendach, swoje wypowiedzi popierają przykładami, zgadzają i nie zgadzają się z opiniami innych;
- ten etap, podobnie jak poprzedni może zostać zrealizowany w ramach kształcenia zdalnego.

III. Porównanie minionych trendów z obowiązującymi:

- uczniowie przygotowują w grupach analizę porównawczą strojów współczesnych i tych z przeszłości;
- używają określeń odnoszących się do teraźniejszości i do przeszłości, np.: *давнее, в прошлом, сейчас, теперь, сегодня* itp.;
- podczas spotkania całego zespołu, na podstawie wcześniej zaprezentowanych przykładów omawiają różnice pomiędzy modą współczesną a dawną;
- ten etap podobnie jak poprzedni może zostać zrealizowany w ramach kształcenia zdalnego.

IV. Przygotowanie finału projektu:

- cały zespół projektowy wybiera sposób prezentacji – pokaz mody, wystawa prac, film, prezentacja multimedialna itp.;
- na tym etapie warto zorganizować spotkania z ekspertami w dziedzinie mody;
- uczniowie przygotowują finał – projektują stroje, dokonują wyboru miejsca prezentacji, zapraszają gości, ustalają termin, wybierają (lub szyją/projektują) stroje, które zaprezentują podczas pokazu mody. Na tym etapie w sposób szczególny kształtowana jest umiejętność współpracy, ponieważ grupy łączą siły, dzielą się obowiązkami.

8.9. Prezentacja wyników

Po wybraniu przez uczniów sposobu prezentacji efektu końcowego projektu, wyborze miejsca, zaproszeniu gości, uczestnicy projektu wybierają dogodną dla wszystkich datę i finalizują projekt. Podczas finału uczniowie powinni zaprezentować to, czego nauczyli się podczas projektu, mogą np. opowiedzieć, czego dotyczył projekt, co przygotowali w ramach jego finału oraz jaką wiedzę i umiejętności zdobyli.

8.10. Ewaluacja i ocenianie projektu

Po każdym etapie projektu nauczyciel oceni pracę grup. Po prezentacji kończącej projekt uczniowie otrzymują od nauczyciela języka rosyjskiego informację zwrotną na temat ich udziału w projekcie. Każdy uczeń powinien zostać oceniony z uwzględnieniem indywidualnych możliwości i potrzeb w odniesieniu do kryteriów zawartych w regulaminie projektu. Narzędzie do ewaluacji projektu zostało opisane w punkcie 11.

9. Regulamin

Как менялась мода? (Jak zmieniała się moda?) – projekt interdyscyplinarny dla uczniów szkół branżowych

Celem projektu jest wzmocnienie u uczniów motywacji do nauki języka rosyjskiego poprzez pokazanie praktycznych aspektów jego użycia oraz kształtowanie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych przydatnych do realizacji własnych celów, w tym celów związanych z przyszłym zawodem.

Drogi Uczniu / Droga Uczennico, dzięki uczestnictwu w niniejszym projekcie interdyscyplinarnym nauczysz się:

- nazywać i opisywać ubrania w języku rosyjskim;
- wyrażać opinię na temat ubioru oraz zgadzać i nie zgadzać się z opinią innych na ten temat;
- omawiać przykładowe stroje minionych epok;
- porównywać stroje sprzed lat z obecnymi;
- skutecznie współpracować w grupie;
- samodzielnie pozyskiwać wiedzę i ją przetwarzać.

Ponadto:

- poszerzysz zainteresowania w dziedzinie mody;
- rozwinięsz umiejętność konstruktywnej samooceny;
- będziesz kształtował(a) umiejętności, które przydadzą Ci się na rynku pracy.

Koordynatorem projektu jest nauczyciel języka rosyjskiego – to do niego zwracaj się z pytaniami i wątpliwościami w trakcie realizacji projektu. Pamiętaj jednak, że kontakt możliwy jest na lekcjach oraz we wtorki od godz. 15:30 do 17.00 podczas konsultacji przedmiotowych (w przypadku zdalnego nauczania kontaktuj się z nauczycielem drogą mailową). Nauczyciel pomoże Ci, jeśli będziesz miał(a) trudności z dotarciem do źródeł wiedzy. Pomoże też w rozwiązaniu konfliktów w grupie. Podpowie, jaka metoda nauki będzie najbardziej odpowiednia dla Ciebie.

Projekt składa się z czterech etapów:

I. Moda dawniej

II. Moda dziś

III. Porównanie tego, co było, z tym, co jest

IV. Finał projektu

Pamiętaj, że projekt jest ograniczony czasowo, a Ty zobowiązujesz się do przestrzegania następujących terminów spotkań zespołu projektowego:

- 10 stycznia – podział na grupy, przydział zadań;
- 18 stycznia – podsumowanie pierwszego etapu – prezentacja grup;
- 31 stycznia – podsumowanie drugiego etapu – prezentacja grup;
- 7 lutego – podsumowanie trzeciego etapu – prezentacja grup;
- – finał projektu (tę datę jako grupa zaproponujecie sami po ustaleniu jej z nauczycielem).

Praca będzie oceniana na bieżąco po każdym etapie. Grupy otrzymają punkty za wykonane zadania, na koniec punkty zostaną zsumowane i przełożone na ocenę. Poniżej zamieszczono kryteria oceny:

- zakres środków językowych;
- poprawność wypowiedzi;
- styl i spójność wypowiedzi;
- atrakcyjność prezentacji;
- współpraca z innymi członkami grupy;
- terminowe wywiązywanie się z powierzonych zadań;
- zaangażowanie w działania grupowe;
- wkład i wysiłek włożony w pracę zespołu.

W projekcie nie pracujesz tylko na swój indywidualny sukces. Pamiętaj, że przez większość czasu pracujesz na sukces grupy. Nauczyciel ma prawo sprawdzić, czy wywiązujesz się z zadań grupowych. W przypadku zgłoszenia problemów lub gdy wasza prezentacja po poszczególnych etapach nie będzie dopracowana, nauczyciel przeprowadzi wywiad z każdym członkiem grupy, aby uzyskać informacje na temat ewentualnych problemów.

Za finał projektu otrzymasz dodatkowe punkty za:

- zaangażowanie w realizację projektu;
- atrakcyjność przygotowanego finału;
- wysiłek włożony w realizację projektu.

Akceptuję powyższy regulamin i przystępuję do projektu.

.....

(podpisy uczestników)

10. Ocenianie

Po każdym etapie nauczyciel przydziela uczniom punkty, które na koniec są sumowane. Warto podkreślić, że współpraca z innymi w grupie również podlega ocenie. Istotne jest zatem przekazanie uczniom narzędzia, które pozwoli na monitorowanie realizacji zadań grupowych. Takim narzędziem może być specjalnie sporządzona karta, jedna dla grupy.

„Drodzy Uczniowie / Drogie Uczennice! Przed Wami karta monitorowania zadań grupowych. Proszę o jej rzetelne wypełnienie.

- (zadanie) – (imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za jego wykonanie);
- (zadanie) – (imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za jego wykonanie);
- (zadanie) – (imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za jego wykonanie).

Efektom/efektami pracy naszej grupy jest/są:

Uwagi i spostrzeżenia:"

Na podstawie tak sporządzonych kart oraz efektów pracy zespołowej nauczyciel będzie mógł obiektywnie ocenić współpracę uczniów. Za udział w finale projektu uczniowie otrzymują dodatkowe punkty. Końcowa suma jest przeliczana na ocenę zgodnie z kryteriami

przyjętymi w wewnętrznych zasadach oceniania zawartych w statucie szkoły. Ponadto nauczyciel udziela każdemu uczniowi informacji zwrotnej, w której uwzględnia zaangażowanie każdego na miarę jego możliwości. Podkreśla sukcesy i mocne strony uczniów, wskazuje sposoby na poprawę uchybień. Konstruktywna informacja zwrotna jest szczególnie ważna dla uczniów ze SPE. Odpowiednio skonstruowana, podkreślająca to, co uczeń zrobił dobrze, w ramach której nauczyciel docenia wysiłek ucznia, z pewnością podziała motywująco i przyczyni się do zwiększenia wiary we własne możliwości.

Oprócz oceny dokonanej przez nauczyciela uczniowie dokonają autorefleksji na podstawie arkusza samooceny, w którym powinny znaleźć się stwierdzenia dotyczące osiągniętych celów oraz odnoszące się do kryteriów sukcesu zawartych w regulaminie, np. „jestem zadowolony(-na), ponieważ udało mi się osiągnąć następujące cele:”, „niestety nie udało mi się:”, „muszę popracować nad:”, „byłem(-am) zaangażowany(-na) na X%” itp.

11. Ewaluacja

Proponuje się, aby ewaluacji projektu dokonać metodą niekonwencjonalną – nie przy pomocy standardowego arkusza lub ankiety, a np. metodą ruchomej tarczy – nauczyciel stawia krzesło na środku pomieszczenia i odczytuje wcześniej przygotowane stwierdzenia. Uczestnicy projektu stoją ustawieni w kręgu wokół krzesła. Za każdym razem, kiedy zgadzają się z danym stwierdzeniem, zbliżają się do środka kręgu:

- podczas projektu kształtowałem(-am) swoje kompetencje kluczowe: cyfrowe, z zakresu rozumienia i tworzenia informacji, osobiste i społeczne;
- podczas projektu kształtowałem(-am) umiejętności przydatne na rynku pracy;
- projekt pozwolił mi udoskonalić umiejętności językowe;
- dzięki udziałowi w projekcie potrafię wyrażać opinię po rosyjsku;
- dzięki udziałowi w projekcie potrafię zgodzić lub nie zgodzić się z opinią wyrażoną przez inną osobę;
- dzięki udziałowi w projekcie czuję się bardziej zmotywowany(-na) do samodzielnego doskonalenia własnej wiedzy i umiejętności.

12. Materiały pomocnicze

W realizacji projektu pomocne mogą być:

- zasoby portalu Pinterest: [pinterest.ru](https://www.pinterest.ru) (dostęp 7.11.2022);
- strona internetowa – zakupy online – nazwy części garderoby: odezhda-m.ru (dostęp 7.11.2022);
- filmy z serwisu YouTube: *Одежда на весну 2021, Вышло из моды!* (dostęp 7.11.2022) – filmy to vlogi rosyjskich youtuberek, w których nazwana jest większość elementów garderoby.

Pomocne będą także materiały Ośrodka Rozwoju Edukacji (ORE) dotyczące pracy metodą projektu, np.:

Elert E., Wenda A., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 2,1 MB; dostęp 7.11.2022), Warszawa: ORE.

Kotarba-Kańczugowska M., b.r., *Praca metodą projektu* (PDF, 197 KB; dostęp 7.11.2022), Warszawa: ORE.

Szymon Domański – nauczyciel mianowany. Od 2017 roku uczy dwóch języków obcych (angielskiego i rosyjskiego) w Szkole Podstawowej im. hr. Władysława Zamoyskiego nr 90 w Poznaniu. Nauczanie języka rosyjskiego wprowadził w formie zajęć dodatkowych we współpracy ze szkolnym Stowarzyszeniem 90-tka oraz w ramach poznańskiego programu profilaktycznego. Entuzjasta projektów mających na celu wspieranie wszystkich uczniów w osiąganiu sukcesów dydaktycznych. W 2018 roku współtworzył projekt „WspieraMY” mający na celu wyrównanie szans wśród uczniów z problemami, a także uczenie języków obcych ciekawymi, kreatywnymi metodami prowadzącymi do zwiększenia indywidualizacji nauczania, a w konsekwencji do wzrostu autonomii ucznia. W roku szkolnym 2019/2020 koordynował z ramienia szkoły XI edycję ogólnopolskiego projektu „Szkoły otwartej na wielokulturowość”. Działania podejmowane w ramach projektu pozwoliły na stworzenie przyjaznej i otwartej przestrzeni dla wszystkich: uczniów, rodziców i nauczycieli.